

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Linda Endrestad, 33372391

Høring om endringer i spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven - godkjenning av virksomheter med videre

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark viser til brev av 3. desember 2024. Høringsfristen er 21. januar 2025.

Vi støtter forslagene og har ingen merknader til hoveddelen av notatet.

Kapittel 7 stiller spørsmål til behovet for godkjenning av helse- og omsorgstjenester for å ivareta hensynet til tjenestetilbudets kvalitet, pasientsikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap

Vi har, som høringen påpeker, lovkrav til forsvarlighet, kvalitet og ledelse i både helsepersonelloven, helsetilsynsloven og forskrift. Det er likevel en utfordring at lovkravene ikke er kjent og at de ikke blir fulgt. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har de siste 15 årene avdekket alvorlige svikt i flere private virksomheter. Dette gjelder særlig små, private, kommersielle virksomheter som tilbyr heldøgns helse- og omsorgstjenester etter avtale med kommunene.

Virksomhetene tilbyr ofte tjenester til pasienter og brukere som har et omfattende hjelpebehov og tjenestene tilbys utenfor den kommunen som kjøper tjenestene. Det medfører en fragmentert kontroll med tjenestene som tilbys til en svært sårbar gruppe.

Svikten har vært alvorlig og den gjelder særlig mangelen på kompetanse i virksomhetene. Senest ved tilsynssaker behandlet i 2024 har vi sett:

- uforsvarlig legemiddelhåndtering
- ulovlige tvangstiltak
- høy andel ufaglærte
- mangelfulle rutiner og prosedyrer
- manglende kjennskap til gjeldende krav i lov og forskrift
- pasienter som ikke får informasjon eller rett til medvirkning

Vi har også sett pasienter og brukere som har fått en langt mer kostnadskreven oppfølging enn sammenlignbare tjenester til pasienter og brukere der kommunen selv tilbyr tjenestene.

Statsforvalteren har et tilsynsansvar, men det finnes ingen oversikt over hvilke virksomheter som gir heldøgns helse- og omsorgstjenester i vårt distrikt. Det er som regel tilfeldig at vi blir kjent med at virksomheter har startet opp virksomhet her, og flere tilsynssaker har startet etter en bekymringsmelding fra helsepersonell.

Helsepersonelloven § 18 stiller krav om at autorisert helsepersonell i privat virksomhet skal melde fra om åpning, overtakelse, inntreden eller opphør i virksomhet som yter helsetjenester til kommunen. Etter det vi kjenner til fra kommuner i vårt distrikt, får ikke kommunene de meldingene de skal ha.

Alle virksomheter som yter helsehjelp utenfor den offentlige helse- og omsorgstjenesten, har plikt til å betale inn tilskudd til NPE og registrere opplysninger om virksomheten til NPE. Dette er ikke opplysninger som er tilgjengelig for tilsynsmyndigheten og det gjelder heller ikke virksomheter som har avtale med kommuner.

Det er vår vurdering at det behov for en registrering og en godkjenningsordning som sikrer minimumskrav til virksomheter som skal tilby heldøgns helse- og omsorgstjenester.

Vi støtter forslaget til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven § 1-2 og til ny §§ 12-7 og 12-8.

Vi kan bidra med ytterligere informasjon om tilsynserfaringer fra vårt distrikt, dersom dette er ønskelig.

Med hilsen

Sigmund Skei (e.f.)
Fylkeslege/avdelingsdirektør

Linda Endrestad
fagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent